

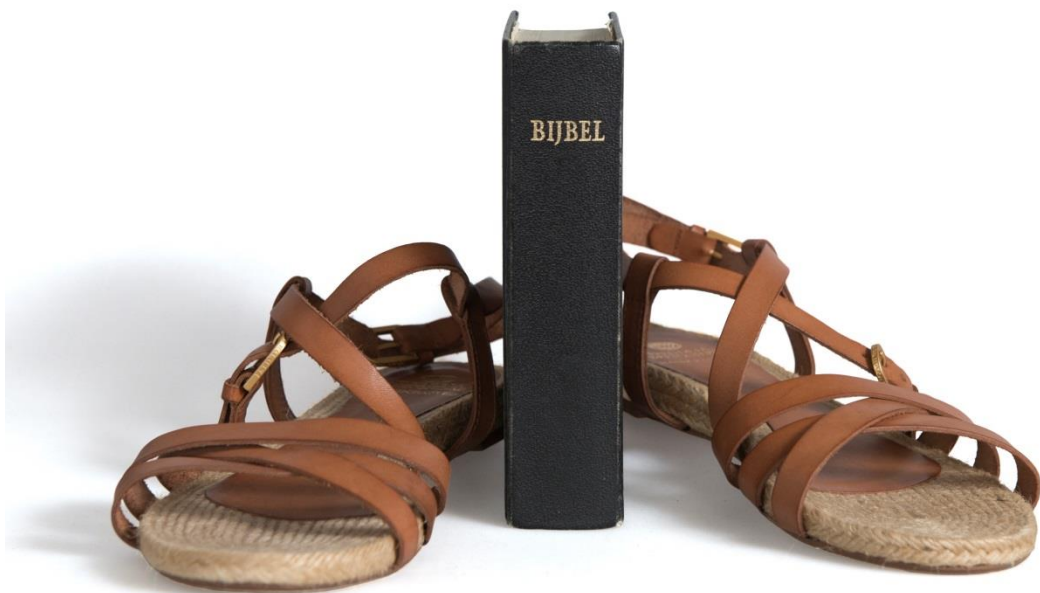

Protestantse
Kerk

Geloof·Hoop·Liefde

Kerk 2025 – Waar een Woord is, is een weg

Gesprekshandreiking - Waar het op aankomt

Handreiking voor het gesprek over 'waar het op aankomt'

Deze handreiking volgt de indeling van de visienota Kerk 2025 – Waar een Woord is, is een weg. Om u in te lezen, kunt u desbetreffende gedeelte uit de nota er bij nemen.

Wij vragen u om het gesprek over 'back to basics' in ieder geval te voeren in de kerkenraadsvergadering. Daartoe kiest u één van de onderstaande mogelijkheden die het beste bij uw kerkenraad en gemeente past.

U zou deze vragen ook kunnen gebruiken voor een gemeente-avond, een kring, een eenmalige bijeenkomst. Zo wordt u door deze nota bepaald bij 'waar het op aankomt'.

1. Omkeer (voorwoord)

Lees uit de Bijbel: Marcus 6: 1-13. Stel u voor dat Jezus hetzelfde tegen ons zou zeggen. Wat hebben we dan echt nodig om God en mensen te dienen? Hoe zou u de noodzaak van de kerk verwoorden in deze tijd? Hoe verhoudt zich dat tot uw eigen gemeente? En kunt u voorbeelden noemen van concrete handelingen die voortvloeien uit waar de gemeente voor is?

2. De context van de kerk (hoofdstuk 2)

Lees de paragraaf 'De context van de kerk'. Daar worden vijf kenmerken genoemd waar iedere gemeente mee te maken krijgt. Wat herkent u van deze vijf kenmerken? Waar herkent u die kenmerken om u heen? In gezin, woonplaats, samenleving?

Wat betekent de huidige context van de kerk voor de geloofsgemeenschap? Voor uw geloof?

Eventuele vervolgvragen: Zijn we een meer weerbare kerk vanwege het huidige geestelijke klimaat in de samenleving? Of: Hoe kunnen we in het huidige geestelijke klimaat van ons land een meer weerbare kerk zijn?

3. De kerk in de context (hoofdstuk 3)

Probeer in kaart te brengen wat uw gemeente organiseert. Van kerkenraad tot bloemengroet. Van voedselbank tot Amnesty International. Van jeugdwerk tot het organiseren van een braderie. Zet het allemaal op een bord of grote vellen papier. Vergeet niets.

Als u deze lijst ziet, ga dan het gesprek aan over de volgende vragen: wat organiseert de gemeente wat een andere organisatie niet zou kunnen of willen doen? Met andere woorden: Wat is kerk-eigen?

Houdt u uw activiteiten eens tegen de vijf uitdagingen zoals genoemd in hoofdstuk 3 van de nota:

1) Seculiere cultuur: spreekt u vrijmoedig en onbevangen met niet-christenen over uw geloof? Kent uw gemeente activiteiten om gemeenteleden daarin te helpen?

2) Een cultuur van individuele keuzes: is er in uw gemeente aandacht voor persoonlijke geloofsgroei en groei in gemeenschap? Hebt u daar ook speciale activiteiten voor?

3) Netwerksamenleving: Zijn er in uw gemeente verschillende vormen van binding mogelijk? Ziet u verschuivingen in uw eigen binding aan de gemeente?

4) Digitale revolutie: welke digitale middelen gebruikt uw gemeente en welke ervaringen doet u daarmee op? Hoe ziet u de verhouding tussen digitale en persoonlijke communicatie?

5) Globale samenleving: 'In de anonimiteit die globalisering met zich meebrengt is de kerk een plaats waar je naam wordt genoemd en waar je zelf de naam van de ander noemt', schrijft de nota. Herkent u dat in uw gemeente? Is er een cultuur van persoonlijke aandacht en zijn er ook afspraken en structuren die deze aandacht willen ondersteunen?

Als u bovenstaande vragen hebt overwogen, zijn er dan taken die de gemeente nu niet doet, maar die u juist wel zou willen oppakken? En zijn er dan ook activiteiten waar de gemeente beter mee kan stoppen? En als de gemeente met deze activiteiten stopt, wie heeft daar last van? Of waar ontstaat er dan ruimte om datgene te gaan doen wat de gemeente wil oppakken?

En de allerbelangrijkste vraag: Waarom organiseert u die specifieke activiteit? Wat beoogt u er mee? En (hoe) is deze activiteit verbonden met uw geloof? Wat is plaatselijk nodig om gemeente te zijn in deze tijd volgens de vijf uitdagingen genoemd in de nota Kerk 2025?

4. Een agenda voor de kerk (hoofdstuk 4)

Het rapport geeft aan dat 'het gaat om onbevangingheid en ontvankelijkheid om de rijkdom van de christelijke verkondiging en traditie toe te laten en opnieuw te laten spreken'.

A. *Bespreking aan de hand van zondag 1 uit de catechismus*

Vraag 1: Wat is uw enige troost, zowel in leven als in sterven?

Antwoord: Dat ik met lichaam en ziel, zowel in leven als in sterven, niet mijzelf toebehoor, maar mijn getrouwe Zaligmaker Jezus Christus. Met zijn kostbaar bloed heeft Hij voor al mijn zonden volkomen betaald en mij uit alle heerschappij van de duivel verlost. Hij bewaart mij zo dat zonder de wil van mijn hemelse Vader geen haar van mijn hoofd kan vallen, ja ook dat alle dingen mij tot mijn zaligheid moeten dienen. Daarom verzekert Hij mij ook door zijn Heilige Geest van het eeuwige leven en maakt mij van harte gewillig en bereid om voortaan Hem toegewijd te leven.

Vraag: Dit is vanouds één van de meest bekende vragen uit de catechismus. Kunt u woorden geven aan een persoonlijke ervaring waarin Jezus uw enige troost was? Kunt deze ervaring ook geven ten aanzien van de gemeenschap? En in de wereld?

B. *Bespreking aan de hand van een uitspraak van theoloog Ter Schegget*

De theoloog Ter Schegget heeft ooit gezegd: 'Mijn theologie kan op een duimnagel. Het gaat om dit geleefde leven waarin je de vragen wakker moet houden en proberen vertrouwen en verzet in stand te houden en de boel zo iets verder te brengen. Dus op de duimnagel staat: geloof, hoop, liefde, verzet, utopie (De grote woorden voorbij, een generatie theologen over God, werk en leven. Marijke Verduyn'.)

Welke geloofswaarden of bijbeltekst zouden er op uw duimnagel kunnen? En waarom? Zijn daar ook begrippen bij die al lang met u meegaan? Van wie hoorde u daar het eerst over?

Aan welk woord op 'uw duim' zou u dit jaar tijd willen besteden? Zou u in tien regels eens op willen schrijven waarom dit geloofswaard op dit moment het belangrijkste is voor u?

Probeer daar, naast uw eigen levensinzichten, ook eens de wereld(problematiek) bij te betrekken.

In de nota wordt bij het thema over geloofsoverdracht gezegd dat inwijding in het geloof niet meer vanzelf gaat. Zeker niet nu kerk en geloof in de samenleving marginaal is geworden. Hoe zouden we die sprakeloosheid kunnen doorbreken? Is er een concreet iemand aan wie u dit geloofswoord zou willen geven? Met wie zou u het gesprek aan willen gaan, en denk dan in het kader van de nota ook eens aan iemand die nog niet is ingewijd.

Heeft u weleens aan uzelf gedacht als een coach voor een andere gelovige? Hoe zou u het geloof willen doorgeven en aan wie?

Kunt u geloofsoverdracht ook agenderen op de kerkenraad? Wie is daar verantwoordelijk voor in uw gemeente? En wordt daar inhoudelijk ook over gesproken? Oefen eens met het doorbreken van de sprakeloosheid. Bijvoorbeeld: begin en eindig elke kerkenraadsvergadering met een ambtsdrager die vertelt welke woorden op zijn/haar duimnagel kunnen. Zo leert u met elkaar woorden te vinden voor uw persoonlijke geloof. Dat hoeven geen volzinnen te zijn en geen teksten van anderen maar uw eigen woorden. Over 'waar het u om gaat'.

C. *Bespreking met als insteek 'Putten uit de bron: niet over maar tot God spreken'*
Putten uit de bron. Wat heb je nodig? We zijn ongelovige mensen die uit de bron gevoed moeten worden. Hoe zorg je er voor dat je bij die bron komt? Lees uit de Bijbel: 1 Koningen 19:9b-14.

Geloof heeft soms weinig woorden nodig. En de woorden die u kunt vinden, zijn ook niet altijd helemaal wat u bedoelt. Het is niet altijd makkelijk om de juiste woorden te vinden als het om geloof gaat.

God heeft in de mystieke traditie te maken met stilte en met gebed. Meer met luisteren naar God, dan praten over God. Meer met een verlangen dan met afgebakende vormen. Meer met worsteling en overgave dan met gladstrijken en vasthouden.

Zoals het wordt verwoord in psalm 131:

*1 Heer, niet trots is mijn hart,
niet hoogmoedig mijn blik,
ik zoek niet wat groot is
voor mij en te hoog gegrepen.*

*2 Nee, ik ben stil geworden,
ik heb mijn ziel tot rust gebracht.
Als een kind op de arm van zijn moeder,
als een kind is mijn ziel in mij.*

*3 Israël, hoop op de HEER,
van nu tot in eeuwigheid.*

Ontmoet u God in de stilte? Kunt u proberen om daar iets over te vertellen, maar richt u zich dan eerst tot God in gebed. Niet 'over' maar 'tot' maakt dat er woorden gevonden worden die recht doen aan u en aan God. Zijn er momenten te vinden in uw eigen leven of het kerkelijk leven dat een activiteit afgesloten kan worden met een vesper of een kort gebed?

D. *Bespreking met als insteek de diaconale en maatschappelijke presentie van de kerk*

Lees uit de Bijbel: Matteüs 25.

'Daarbij mag niet vergeten worden dat de kerk zelf ook een 'politiek lichaam' is. Als het gaat om onze globaliserende wereld, springen er drie thema's uit die de komende tijd van belang zijn: 1) de migratiestroom. Zonder goedkope oneliners zal de kerk opkomen voor een samenleving waarin gedeeld wordt en zal ze zich keren tegen verharding ten opzichte van de vreemdeling. 2) geweld en veiligheid 3) klimaat. Gegeven de verdergaande opwarming van de aarde zal de zorg om de schepping hoog in het vaandel geschreven moeten worden (pag. 11 - Kerk2025).

Zijn deze drie thema's voor u van belang voor de kerk van nu? Zijn er in de gemeente activiteiten die van doen met deze drie thema's? Zo nee, welke thema's mist u en zou u graag op de agenda van de kerk willen zetten? Op welke manier zijn deze voor u urgent of actueel? Ziet u deze thema's terug in uw eigen kerkelijke activiteiten?

Januari 2016 - www.protestantsekerk.nl/kerk2025

Deze handreiking is ontwikkeld door ds. Bouter (Bodegraven), mw. Nouwens (communicatieadviseur moderamen), ds. Van de Pol (Rotterdam), ds. Smits (Wognum) en dr. Sake Stoppels (medewerker expertisecentrum).